

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG” KOZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt.
Félévre 1 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felölös szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Az új földművelésügyi államtitkár.

A mult héten nagy változás történt a földművelésügyi miniszteriumban. Bedő Albert államtitkár hosszú évi szolgálat után megvált állásától s a jól megérdemelt nyugalomba vonult. Helyébe nemeskéri Kiss Pált nevezte ki a király államtitkárrá.

Örömmel látjuk, hogy vele olyan férfi emeltetett e diszes állásra, aki maga is jó gazda lévén, a gyakorlati életben szerzett tapasztalásaiból ismeri a magyar földművelés ügyeit-bajait, míg ennek előtte kiváló politikusokkal, hirnevet szerzett jogászberekkel töltötték be ezt a fontos hivatalt, akik bizony nem igen tudtak a magyar gazda bajainak üterére tapintani.

Nemeskéri Kiss Pált nem származása, nem politikai érdemei, hanem jó *gazda* hire tették államtitkárrá. A mellett, hogy Zólyom vármegye főispáni tisztét viselte, mintaszerű gazdálkodással vezette véghelessi és gödi uradalmait. Szakértelmét és ügybuzgóságát eléggé igazolják azok a kitüntetések, melyeket az 1885-iki és 1896-iki országos kiállítások bíráló-bizottságai Kiss Pál uradalmi részére odaitéltek.

Életrajzi adataiból a következőket közölhetjük. Nemeskéri Kiss Pál 1856-ban Sz.-Angeban, Franciaországban született. Édesatyja nemeskéri Kiss Miklós ezredes volt, ki a szabadság-

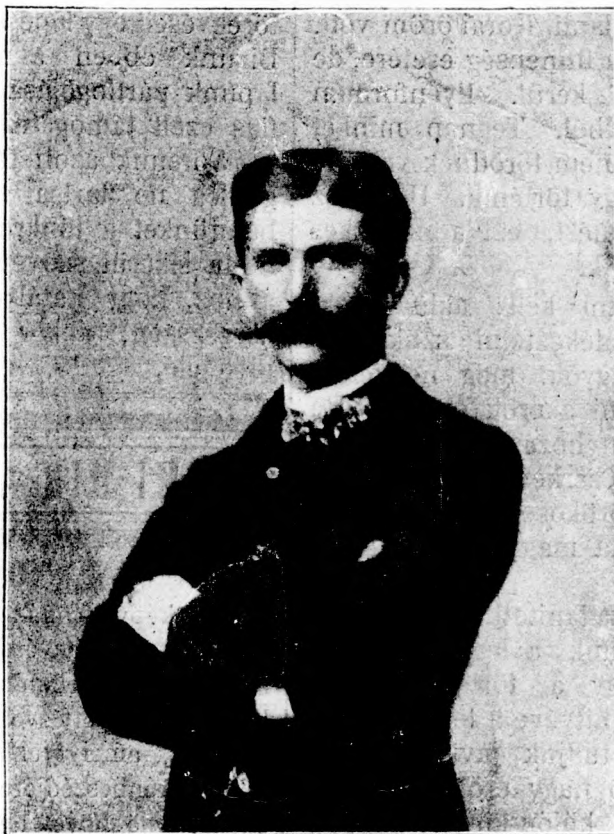
harcz lezajlása után Franciaországba menekült, fia itt végezte tanulmányait is. 24 éves korában hazajöven, mint Zólyom vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, ezen megye közügyeinek elintézésében tevékeny részt vett. 1882-ben

a korponai kerületben képviselővé választott. 1883. évben házasodott meg, nőül vevén Szapáry István gróf belső titkos tanácsos leányát, Vera grófnőt. Zólyom vármegye főispánjává tavaly nevezték ki.

Az idén megtartott nemzetközi gazdakongresszuson tevékeny részt vett, figyelemre méltó felszólalásaiból a magyar föld iránti ragaszkodás és az ahhoz való szeretet tükrözött vissza.

Nemeskéri Kiss Pált az a küzdelem, melyet mint gazda, a föld művelése közben a mostoha viszonyokkal szemben folytatott, megtanithatta arra, hogy új állásában mit és mennyit kell tennie a földnek és művelőinek érdekében.

A reá várakozó feladatok igazgatási képességét, látókörének szélességét és gyakorlati érzékét teljes mértékben próbára fogják tenni. Reméljük, hogy az új államtitkár működésével igyekezni fog igazolni és kiérdemelni azt a bizalmat, mely őt e szép és fontos állással történt felruházása által érte és buzgó, jóakaratu miniszterének hasznos tanácsnoka és munkatársa leend.

Nemeskéri Kiss Pál.

Ébresztő.

Ne higgye pedig senki, hogy most már fené-
kig tejfel. Azért, hogy a törvényhozás palotájá-
ban megint ülésezik az országgyűlés, tévedés
volna azt hinni, hogy most már rendben vannak
a dolgaink s az alvás ideje következik reánk.

Majd fog aludni helyettünk is az ország-
gyűlés újabb öt hosszú esztendeig. A megindu-
lása is olyan volt: nehézkes, álmos, vontatott.
Holott a példabeszéd is azt tartja, hogy új seprő
jobban fog. Hogy reméljünk hát gyors és erős
munkát később, mikor a börzei visszaélések, a
ringek és kartellek, a nagy iparágaknak adott
igazságtalan kedvezmények, a méltatlan adóz-
tatás s nemzetünknek rovására táplálkozó sok
más ilyen elősdi kisöprésére kerül a sor?

Pedig mindezeket megigérték. Sok mindent
megigérték. Választások alkalmával a régi jó
szokás azt hozza, hogy minél többet igérjenek.
Az ideai választás a gazdasági válság teljes súlyá-
ban találta a nemzetet, szokásba jött tehát a
gazdák meg a kisiparosok bajairól beszélni, mivel
hogy ezek panaszkodnak a legjobban. Örültünk
is talán egy kicsinyt. Lám, foglalkozni kezdenek
már velünk is, lesz talán valami. Korai öröm volt.

A czilindert is előveszik ünnepség esetére, de
másnap már szekrénybe kerül. Ilyenformán
megyünk ki mi is a divatból. Tegnap minket
figyelt mindenki, ma már nem törődnek velünk.
Megszoktuk már, hogy így történik. Ugy lesz
most is, ha az országgyűlést, ezt a nehézkes
óriást, szunyókálni engedjük.

Alvó embert ébresztgetni kell; akinek sok-
felé van gondja, azt emlékeztetni szükséges,
hogy „nézd, én is itt vagyok, meg ne feled-
kezzél valahogy, hogy élni akarok én is.“ Ha
azt akarjuk, hogy a törvényhozás keze hozzánk
kinyuljon, kérni, biztatni, serkenteni, követelni
kell, résen kell állanunk örökösen.

Hát ez egyik főczélja a magyar gazdák or-
szágos szövetségének.

Hosszu idők tapasztalata tanított meg bennün-
ket arra, hogy mi vagyunk a leggyengébbek,
mikor arról van szó, hogy az történjék, amit
mi akarunk, pedig hát együttvéve a legerősebbek
volnánk. Csakhogy nem tudjuk javunkra érté-
kesíteni a bennünk lakozó nagy erőt.

Ha egy millió ember külön-külön panasz-
kodik, ez nyom nélkül enyészik el a pusztában;
de ha ez az egy millió ember összeáll s egy-
szerre hangoztatja el jajkiáltását: az már menny-
dörgés, amit óhajt, az a parancsolat, amit cse-
lekszik, az a törvény. Szövetkezésben van a mi
erőnk!

És az első lépést már megtettük. A magyar
gazdák szövetsége él, működik és fejlődik, lassan,
de biztosan, mint egy szilárd építmény. Alig alakult

meg és immár programja, mely a gazdák s
kisiparosok kívánságait fejezi ki, a választások
alkalmából bejárta az egész országot.

Hogy a mezőgazdasági válsággal az újabb
időkben annyit foglalkozott a közvélemény, hogy
a legtöbb képviselő nem térhetett ki az elől,
miszerint a válság enyhítése érdekében ígére-
ket tegyen: ez jórészt a magyar gazdaszövet-
ség munkája volt. De ez még csak fél eredmény.
További célja az, hogy állandóan felszinen tartsa
azokat a kérdéseket, melyeken a földmiveléssel
foglalkozók s a velük érdekre nézve azonos kis-
iparososztály sorsa fordul meg. Feladata az, hogy
állandóan éberül őrt álljon érdekeink fölött s
latba vetve minden befolyását, reánk terelje az
országgyűlés figyelmét s hogy e szép hivatásá-
nak teljesítése közben a szövetkezés eszméit az
egész országban hirdesse.

Nagy és szép feladat ez, melyben a *Független
Ujság*, mint immár a magyar gazdaszövetség köz-
lönye, buzgón fog osztozni. Büszkén mutatunk
lapunk homlokára, mely hirdeti, hogy a magyar
gazdák szövetsége, melynek jó és rossz időben
hívei voltunk és maradunk, ujságunkat mint hű
munkatársát, kebelébe fogadta. Vajha nemes
törekvéseit egy lépéssel is sikerülne előrevinnünk.
Bizunk ebben a nagy magyar népben, hogy
lapunk pártfogolásával a magunkévá tett haza-
fias czélt támogatni fogja.

Sorsunk azon fordul meg, hogy az ország-
gyűlés ne tartsa szeméit zárva az alatt, míg
bennünket a tönkremenés örvénye ölel magába.
S ha sikerül szövetségünknek erőt kölcsönözni
ahhoz, hogy hatályosan és éberül őrt álljon és
éberszzen, akkor bizalommal tekinthetünk a
jövő elé.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Országgyűlés.

A képviselőház a múlt héten végleg megala-
kulván, már az érdemleges tárgyalásokat is meg-
kezdette. A parlamentnek legelső feladata tulajdon-
képpen az lett volna, hogy megállapítsa azt a
főiratot, amelylyel a magyar országgyűlés Ő felső-
ségnek trónbeszédjére fog válaszolni. A korona méltó-
sága is megkövetelte volna, hogy ennek a válasznak
a megadása legyen első dolga a parlamentnek. Bánffy
miniszterelnök azonban előbbrevalónak tartotta annak
a törvényjavaslatnak a letárgyalását, mely felhatal-
mazza a kormányt az állami háztartás követelte költ-
ségek kiadására addig is, míg a képviselőház az
1897-ik évi költségvetést annak rendje s módja
szerint letárgyalhatja. Tudvalevőleg ebben az évben
országgyűlésnek időelőtti feloszlata miatt el kellett
térnie attól a törvényes szokástól, hogy az 1897-ik

évi állami költségvetést — mint az szükséges — még ez év folyamán megállapítsa. Erre ideje már nem volt. Ezért kell most külön meghatalmazás a kormánynak, hogy az egyes miniszterek saját tárcájuk szükségletét a költségvetési vita befejezéséig is elláthassák. Erre a meghatalmazásra vonatkozó törvényjavaslat tárgyalta a Ház e hó 7-én.

A vita meglehetősen rövid volt. *Komjáthy Béla* és *Szalay Károly* a függetlenségi és 48-as párt nevében tiltakoztak a törvényjavaslat elfogadása ellen, amelyre pénzügyi szempontból szükség van ugyan, de a kormánnyal szemben táplált bizalmatlanságuknál fogva nem szavazhatják meg azt. Erős bírálatot tartottak a kormánynak alattomos eljárása fölött, melyet az a Háznak felosztásánál s a képviselőválasztások alkalmával tanusított s melynek ezéja nem más, minthogy Ausztriának kivánsága szerint, hátrányunkra kössük meg a kiegyezést. Rosszsalják, hogy a Ház nem a trónbeszédre adandó választ vette elsőben is tárgyalás alá. A nemzeti párt nevében *Makfalvay Géza*, a néppárt nevében pedig *Major Ferencz* csatlakoztak az ellenzék álláspontjához. Az ellenzékiek szónoklatai nagy hatást keltettek, hanem azért a Bánffy engedelmes többsége szó nélkül megszavazta a javaslatot. Ez lesz ezután a törvényjavaslatok sorsa. Akad egy pár szónok, akik nem unják meg szélmalomharcot folytatni, azok elmondják a maguk kifogásait, amelyeket a Ház türelmetlenül hallgat végig, hiszen ugyanis hiábavaló az a haszontalan beszéd, azután gyorsan megszavazzák a javaslatot s lesz belőle törvény, a nép akarata. Így kormányoznak Oroszországban is, csak hogy ott legalább arra, amit egy ember akart, nem fogják reá, hogy az a nemzet akarata.

Válasz a trónbeszédre. Ő felségének az országgyűlés a megnyitás alkalmával hozzáintézett trónbeszédre szokás szerint választ fog adni. Ennek a válasznak kidolgozására egy külön felirati bizottságot küldött ki, amelynek nevében *Pulszky*, Ágost előadó e hó 10-én terjesztette a Ház elé az Ő felségéhez intézendő feliratot. Ennek a feliratnak ugy formájára, mint gondolatmenetére nézve egy szabad büszke nemzet méltó megnyilatkozásának kellene lennie. Sajnos, ezt a *Pulszky* fogalmazványára nem mondhatjuk el. Irálya nyakatekert, értelme burkolt, hangja lendület nélkül való. A felirat mindenekelőtt megköszöni Ő felségének, hogy ezredévi ünnepségünket „a szent korona dísfényével övezte körül.” Érinti, hogy a trónbeszéd a külügyi helyzettel nem foglalkozott, de reméli, hogy ez azért történt, mert a külállamokkal szemben barátságos viszonyunk mit sem változott. Hajh, pedig ezt a magyar országgyűlésnek nem remélnie, hanem tudnia kellene. Hosszasan beszél a kiegyezésről s készségét fejezi ki annak barátságos és méltányos megkötése iránt. Hát hiszen az úgy is magától értetődik, hogy méltányos feltételek mellett hajlandók vagyunk megkötni a kiegyezést; e virágos szavak helyett volna reá mutatnia, hogy az osztrák résztől igenis olyan tulzott követeléseket támasztanak, amelyek Magyarország érdekeit sértik. Beszél ezután a felirat a *vábatarendezésről* s a *közigazgatás újjászervezéséről*, amelyeknek megol-

dását első feladatai közé sorozza. A mezőgazdaság és kisipar érdekében életbeléptetendő intézkedésekről beszélve majdnem szó szerinti ismétli azokat, amiket a trónbeszéd elő sorolt. A jogszolgáltatás terén mint igen fontos alkotásra, a bűnvádi perrendtartásra mutat reá és jövő feladatai közé sorozza a katonai büntető perrendtartás megalkotását. Ennyi a veleje a terjedelmes de sovány feliratnak. Javaslatba hozott egy feliratot a nemzeti párt is. Ez az *Apponyi* gróf műve. Bátor, őszinte hangon óhajtja ebben figyelmeztetni a nemzeti párt Ő felségét arra a veszélyre, mely a választások alkalmával tapasztalt hallatlan visszaélések s korrupció révén a nemzeti akarat szabad nyilvánulását fenyegeti és kéri Ő felségét, utasítsa a kormányt, hogy mindenekelőtt a választási reformra vonatkozólag terjesszen törvényjavaslatot az országgyűlés elé, mert „még egy ilyen választás — mondja a felirat — és eljutottunk népképviselői intézményeink teljes esődjéhez.” E felirati javaslatot az összes nemzeti párti képviselők aláírták. A képviselőház legközelebbi ülésén fog hozzá a felirati javaslatok tárgyalásához.

Heti krónika.

Az orosz czár pohárköszöntője. A berlini esküdt-szék nagyérdékű pörrel foglalkozik, amelyre a czárnak borszlói látogatása alkalmával mondot pohárköszöntője adott okot. Ugyanis a czár felköszöntőjének egy része a berlini ujságokban kétféle szövegben jelent meg. Az egyik szöveg szerint a czár azt mondta volna, hogy őt ugyanolyan hagyományos érzések töltik be, „mint felséges atyát.” A másik szöveg szerint azt mondta volna: „mint felségedet”. (Értve ezalatt a német császárt.) A két kifejezés között persze nagy a különbség, mert a czár atyjának Németország iránt érzett „hagyományos érzelmeihez” sok szó férhet. Hogy tehát a czár pohárköszöntőjét ebben a ferde szövegben közölték s gróf *Eulenburg* udvari főmarsalra igyekeztek rákenni a hamis hír közlését: ebben az a célzatot látták, hogy ezzel Orosz- és Németország között kellemetlen hangulatot igyekeznek előidézni s ezért a cikk íróját pörbe fogták. A kihallgatásokból valószínűvé vált, hogy a Németország érdekeit sértő cikket igen magasállású egyének sugalmazták, akik már évek óta rendszeresen oda igyekeztek hatni a sajtó útján, hogy Orosz- és Németország között rossz viszonyt idézzenek elő. Azonban e pörnél is az történt, ami rendesen. Nehány csávában maradt kisembert (ezek között mint fővádottat *Tausch* rendőrbiztost) elítélt a törvényszék, azt a főmachert azonban, aki ezeket mozgatta, a titok leple borítja. Pedig erre volna kíváncsi Németország.

Párisból írják, hogy *Faure* köztársasági elnök valószínűleg már a jövő év elején viszonzni fogja az orosz czár látogatását.

Szerbia árvizkárosultjainak egy orosz jótékony-sági egyesület 10 ezer rubelt küldött. *Natalia* királynő is 10 ezer frankot osztatott ki az árvizkárosultak között.

A török szultán nem fogadja el az európai nagyhatalmaknak abbéli segítségét, hogy Törökország pénzügyeit kölcsönrel rendezzék. A saját erejéből akar lábra állani; úgy segít magán, hogy katonaságának egy részét felosztja s hivatalnokainak fizetését leszállítja. Szegény ország, különben is soványan fizetett tisztviselőin kezd a takarékoskodást!

Előfizetési felhívás.

Immár teljes két év óta forog közkézen a *Független Ujság* s mi büszkeséggel hivatkozhatunk arra, hogy beváltottuk mindazt, amit a lap megalapításakor ígértünk. Oly lapot adunk t. olvasóink kezébe, a melyért t. előfizetőink sokszor halmoztak el dicséreteikkel s a minő jelenleg Magyarországon nincsen. A *Független Ujság*-gal ma nem mérközhetik olcsóság és jóság tekintetében egyetlen lap sem.

Ez év végével új előfizetést nyitunk a

FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Az előfizetési ár marad a régi.

Egy évre két forint, fél évre egy forint.

A mint eddig az volt a törekvésünk, hogy t. olvasóink igényeit minden tekintetben kielégítsük, úgy ez lesz törekvésünk a jövőben is.

Mindent a népért és semmit ellene,

ez a jelszavunk s ezentul a *Független Ujság*, mint a

Magyar Gazdaszövetség Közlönye

még sikeresebben fog a magyar nép érdekéért küzdhetni.

Hogy hivatásunknak teljesen megfelelhessünk, szükséges, hogy t. előfizetőink lapunkat támogassák; minél inkább szaporodnak előfizetőink, annál jobb és szebb lapot adhatunk. Ezért szeresse, pártolja, terjeszse a *Független Ujság*-ot minden előfizetőnk ezentul is úgy mint eddig.

Minden egyes előfizetőnket arra kérjük, hogy ujítsa meg előfizetését lapunkra a jövőre is és

minden egyes előfizető szerezen a jövő évre legalább egy új előfizetőt.

Ezt egy kis jó akarattal mindenki megteheti.

A mely olvasóegylet nem járhatja lapunkat, annak tagjai legyenek azon, hogy a *Független Ujság* az olvasóegylet számára megrendeltessék.

A *Független Ujság* előfizetési ára:

Egy évre két forint, fél évre egy forint.

ezt a csekély összeget még a legszegényebb ember is megerőltetés nélkül megfizetheti.

Azon tisztelt előfizetőinknek, kiknek előfizetése december hó végén lejár, a jövő hét folyamán külön levélben utalványt fogunk küldeni, melylyel kérjük az előfizetést mielőbb megújítani. Minden új előfizetőinknek, aki egy egész évre előfizet, ingyen küldjük meg a **Honszerző Őseink Historiája** című művet, csupán az elküldésre szükséges 3 kr.-os bélyeg árát kérjük az előfizetési pénzzel együtt beküldeni.

Mutatványszámot bárkinek ingyen és bérmentve küldünk.

Tisztelettel

A „Független Ujság“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

(A *Független Ujság* hirdetését ajánljuk b. figyelmébe.)

MI UJSÁG?

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése november hó 1-én lejárt, kérjük, hogy előfizetésüket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadjon. Az előfizetés lejáratát a címszalagon jelezve van.

Lapunk mai számában a *Független Ujság* munkatársainak díszes névsorával találkozhatnak olvasóink. Örömmel és büszkén hivatkozhatunk erre az írói gárdára, melynek egy részét már eddig is alkalmuk volt megismerni olvasóinknak, másik részét pedig újabban sikerült megnyernünk a *Független Ujságnak*. Öszinte köszönetet mondunk a *Független Ujság* olvasóinak, akik meleg pártfogásukkal lehetővé tettek, hogy a hivatott férfiaknak ilyen nagy számát toborozhassuk össze s ezzel a *Független Ujságot* páratlanul álló szép, tanuságos a nélkülözhetlen heti lappá emelhessük. És ezt a célunkat immár biztosítva látjuk, mert méltán elmondhatjuk, hogy egyetlen más néplap sem dicsekedhetik olyan írói gárdával, mint a mi ujságunk. Lapunk legközelebbi számában régiebb munkatársaink közül képekben is bemutatunk néhányat, karácsonyi számunkkal pedig reméljük, hogy szép és ritka meglepetésben részesíthetjük olvasóinkat.

Berzsenyi Dániel szobrának leleplezése. Szombathely város hazafias közönsége december 8-án leplezte le Berzsenyi Dánielnek a megyeházterén emelt díszes szobrát. Berzsenyi a huszas-harminczas évek ünnepelt költője volt, aki hazafias költeményeivel fölébresztette a szunnyadó nemzeti érzést a hazafiak szívében. „Magyarokhoz“ ez. hazafias versével lázba hozta az egész nemzetet, felébresztette a kialvóban levő nemzeti öntudatot, mondván:

„Romlásnak indult hajdan erős magyar,
Nem látod Arpád vére miként fajul?
Nem látod a bosszus egeknek
Ostorait nyomorult hazádon? . . .“

Berzsenyi Dániel szobra felállítási költségeinek beszerzésére országos gyűjtést rendezett Szombathely város hazafias közönsége. A szobor elkészült s 8-án leplezték le szép számú ünnepi közönség jelenlétében. Jelen voltak Vas vármegye közönségén kívül a magyar tud. Akadémia, a Petőfi- és Kisfaludy-társaságok az összes vidéki irodalmi körök képviselői; a rokonság nevében a költő unokája, *Berzsenyi Sándor* ügyvéd. A Hymnus eléneklése után *Károlyi Antal* alispán tartott lendületes, az ünnepet méltató beszédet. Utána *Szávay Gyula* szavalta el nagy tetszés közt alkalmi ódáját, dr. *Dallos József* tanár pedig Berzsenyi életét és működését ismertető tanulmányt olvasott fel. Majd a tudományos és irodalmi társaságok méltatták a legnagyobb magyar ódaköltő érdemeit. Dr. *Károlyi* alispán szavaira a lepel lehullott a szoborról s az alispán átadta azt hazafias beszéd kíséretében Szombathely város közönségének. A leleplezés

után fényes ebéd volt, melyen felolvasták Wlassits közoktatásügyi miniszter üdvözlő táviratát. A szobor Kiss György szoborművész kiváló alkotása.

Öngyilkosság a temetőben. Hebertanz Sándor a budai farkasvölgyi temető ellenőre vasárnap éjjel a temetőben levő lakásán agyonlőtte magát. A huszonéves fővárosi tisztviselő csak nemrég házasodott meg. Fiatal felesége a szomszéd szobában aludt s a mikor a lövésre fölriadt és kisietett, férjét vérben heverve, holtan találta a földön. Az asztalon egy megkezdetten levél feküdt, rajta csak ezek a szavak:

Drága imádott nőm! Eme sorokat utoljára olvasod tőlem . . .

Az öngyilkosság okát senki sem tudja. Hihetőleg igen izgatott állapotban követte el Hebertanz, a ki különben is nagyon ideges ember volt.

A halottrabló orvos ügye. Közöltük annak idején, hogy Patsu Miklósnét a duggazdag fővárosi háztulajdonosnőt, mint rabolta meg a halálos ágyán a kezelő orvosa dr. Korotnai a szobaleányával szövetkezve. A rendőrség azonban lerántotta a leplet az undok büntettről s a halottrablók fogházba kerültek. A bűnpör mai állapota a következő:

Korotnai Árpád dr. és Török Lina bűnpörében már az összes tanukat kihallgatták úgy, hogy Drill bíró befejezte a vizsgálatot és az iratokat áttette a kir. ügyészséghez. A vádhatóság részéről Genthon Ferencz dr. ügyész hamarosan el fogja készíteni az indítványt, s így a bűnpör nemsokára végtárgyalásra kerül. A vádlottak ugyanis a hozandó vádhatározat ellen nem fognak felebbezni, mert Korotnai dr. azt akarja, hogy ügyében mielőbb meglegyen az ítélet. December 7-én tették bírói lététbe a bűnjelket, vagyis az özv. Patsu Miklósnétól lopott ékszereket és értékpapírokat. Korotnainak árulója tudvalevőleg az ékszerek voltak, amelyek jókora esomót képeznek ugyan, de mindössze alig 4—500 frt értékkel bírnak. Ha ezt a számba alig jövő részét a zsákmánynak ott hagyja, valószínű, hogy turpissága soha ki nem derül és háborítatlanul élvezné máig is a lopott vagyont és a világ becsülését.

Nyugalomba vonuló táborszernagy. Mádi Kovács György táborszernagy s kassai hadtestparancsnok, makacs gyomorbaja miatt nyugdíjaztatását kérte a királytól, amiért személyesen utazott föl Bécsbe, ahol a király magánkihallgatáson fogadta. Mádi Kovács Györggyel a jövő egyik hadvezére tér nyugalomba, aki kiváló hadvezéri képességét az 1894-iki balassa-gyarmati hadgyakorlaton is bizonyította, ahol Lobkovitz herezeg hadteste fölött oly döntő győzelmet aratott.

Elopott gyertyatartók. Aczél Zsigmond nagyváradai takarékpénztári főkönyvelő Szent-János-utcai lakásáról a minap délelőtt takarítás közben egy pár száz forint értékű ezüst gyertyatartót loptak el. A rendőrség erélyesen kutatást indított az eltűnt gyertyatartók után.

Az egri ellenzék győzelme. Egerben december 5-én töltötték be a megüresedett városi főjegyzői állást. A választás nagy izgatottság között folyt le, mert a kormánypárt ismét nagy erőlködést fejtett ki jelöltje érdekében, de csufos vereséget szenvedett. Az ellenzék jelöltjét, *Hanák Gyula* megyei árvaszéki ülnököt választották meg óriási többséggel. Az egri ellenzéknek győzelme is bizonyosság arra, minő erőszakos módon juthatott Lukács László pénzügyminiszter három szótöbbségéhez.

Dinamit-robbanás. A zólyommegyei Herregrund bányatelepen nagy szerencsétlenség történt egy munkás könnyelműsége miatt. Zsupka bányász egy dobozban lévő régi dinamitot a tűzhelyre dobott, mert azt hitte, hogy az már elvesztette robbanóerejét. A dinamit azonban rövid idő alatt fölrobbant és iszonyu pusztítást vitt véghez. Zsupkának leszakította mindkét lábát, két munkást halálra sebzett, egy bányásznak a karját tépte le és számos ember szenvedett sérülést a szétvetett tűzhely darabjaitól.

Akinek egy férj kevés. A kikindai törvényszék országszerte körözteti Szabó Mária, Muzsik Lajosné 38 éves asszonyt kettős házasság miatt. Az asszony már jogérvényesen elis van ítélve három héra s azt kellene most leülnie, ha ugyan azóta már nem a harmadik házasság boldog lánczai között éldegél valahol.

A Tisza titka. Szeged alatt e hó 4-én a Tisza jegéből a téli kikötőnél egy öreges asszony holttestét huzzák ki a parti munkások. A halottat a városi közkórházban már fölismerték. Rózsa Karolin a neve, 65 éves aggleány, akinek az apja régebben hivatalnok volt a városnál, ő maga pedig Joó Mihály rokonánál lakott. Több régi előkelő családdal is rokonságban állott. Már régebben foglalkozott az öngyilkosság eszméjével s gyakran említette, hogy édes anyja sirján találják egyszer halva. A múlt hó 19-én délután távozott hazulról, azt mondva, hogy egy rokonát megy meglátogatni. Azóta eltűnt. Ugyanaz nap késő délutánján látták a belvárosi temetőben, ezentul nyoma veszett. Valószínű, hogy onnan egyenesen a Tiszához ment s beleölte magát.

Rossz lelkiismeret. A budapesti ferenczvárosi pályaudvaron nagy ribillió volt a minap. A reggeli győri vonattal négy kóborezigány érkezett, mindegyik nagy batyuval. A mint a cigányok kiszálltak a kupéból és észrevették, hogy rendőrök czirkálnak az állomás környékén, rögtön futásnak eredtek hátrahagyva a podgyászukat. A rendőrök egy darabig üldözték őket, de azután fölhagytak vele, mert a cigányok eltűntek a szemük elől. A pályaudvaron hagyott esomagokban öt vég vászon, tizenhat darab kartonszövet és egyéb fehérnemű volt.

Megölte az apósát. Zomborban Andráska Alajos tekintélyes földbirtokos és városi bizottsági tag vejjével, Wolf Antallal, aki vagyonos kereskedő, már régóta feszült viszonyban volt. Após és vő igen gyakran heves czivakodásba elegyedtek egymással,

sőt többször tette is bántalmazták egymást. Andráska e hó 6-án elment vejének boltjába s ott ujjal összeveszett vele. A düh annyira elragadta az epés természetű Andráskát, hogy vejét torkon ragadta és botjával ütlegelni kezdte. Erre a vő sem tudta már többé magát tartóztatni, egy hatalmas kést ragadott a kezébe és azt olyan erővel döfte apósának mellébe, hogy az vértől boritva rogyott össze. Az öreg olyan belső sérüléseket szenvedett, hogy felgyógyulásához nincs remény. Wolf önként jelentkezett a királyi törvényszéknél, a hol rögtön le is tartóztatták.

Panasz a posztra. Kaczkias menyecske perült a kapitány elé. A szemei ragyognak, az arca tüzel s a keble magasan hullámzik.

— Mi a baja, szép asszony?

— Nagy sor az tekintetes kapitány ur. Nem tudok aludni.

— Ugyan ugy-e? Aztán miért nem? talán kísértetek háborgatják, vagy boszorkányok járnak az ágya előtt a seprütánczot?

— Ha csak az volna, sóhajtja a menyecske.

— Nagyobb a baja?

— Nagyobb.

— Hát mi?

— Háborgatnak.

— Kicsoda?

— A rendőrposzt, akibe alighanem szerelmes lettem, mert ha ő sóhajt az ablak alatt, akkor én is sóhajtok odabenn.

Aztán hirtelen elfordul a menyecske, hogy a kapitány ur ne lássa meg, mint pirul el még jobban az arca s mint lábbad könybe mindkét szeme, mikor reszketve, alig hallhatólag mondja:

— Az Isten áldja meg kapitány ur, tegye meg a kérésemet s állíttasson valami öregebb rendőrt oda . . .

Agyonvert örült. Felháborító eset történt a szegzárdi kórházban. Az elmebeteg osztály egyik szobájában, a mult szombaton reggel halva találtak egy dühöngő örültet, testén huszonhét sulyos ütés nyomával. A szerencsétlent éjszaka a fűtő verte agyon egy doronggal. Mikor vallatni kezdték, mindent tagadott, de egy örült fiúcska, ki látta, a mint a fűtő agyonverte áldozatát, mindent elmondott és előhozta a véres dorongot. Ekkor a fűtő, kit azonnal letartóztattak, bevallotta borzasztó tettét.

Apák büne. Szomoru véget ért december 4-én Nagyváradon egy szép, fiatal és jobb sorsra érdemes leány. Katzner Antal városi hivatalnokot valamikor nagy tekintély környezte, nagy lábon élt, a legelőkelőbb társaságok fordultak meg nála, míg végre kiderült, hogy bűnös üzelmek, katonaszabadtás révén szerezte a nagy jövedelmet. Katzner a szeggyen elől a halálba menekült, megmérgezte magát. Három leánya maradt. Az egyiket egy orvos vette el, a másik az árvaházba került, a harmadik rokonainál talált menedéket. Gizella a közbülső, ki-

jöve az árvaházból, szobaleánynak ment egy mérnökhöz, de a jobb sorshoz szokott leány, akinek apja vétké is mindig szeme előtt lebegett, nem tudott betörödni helyzetébe s a Körös vizébe ölte magát.

Innen-onnan. Földrengés Mező-Kövesden. Mező-Kövesden a napokban erős földalatti morajtól kísért éjszaknyugati irányú földrengés volt érezhető. — **Pénzszekrény az Eger-pataokban.** Szarvaskőn a község házából ismeretlen tettesek éjnek idején elrabolták a község tüzmentes pénzszekrényét s kivitték a határba, hogy ott nyugodtan kiszedhessék belőle a pénzt. Azonban a jó madarak nem bírták feltörni s boszankodva beledobták az Eger-patakba. A tetteseket nyomozzák. — **A hideg áldozatai.** A mult heti dermesztő hidegek szintén megkövetelték a maguk áldozatait. Tudósítónk két megfagyott emberről adnak hírt. Berdek baranyavármegyei község határában megfagyva találták Breuer Mór vándorló festőlegényt. Tóth István 13 éves béresgyereket pedig Karczag alatt egy árokparton lették megfagyva. — **Kiáradt Szamos.** Kolozsvár külső részeit elöntötte a Szamos e héten. Az áradás veszedelemmel fenyegeti a vizmentén lakók nagy részét. Az áradást a jégtorlódás okozta. — **Letartóztatott vonatvezető.** Temesváron letartóztatták Csányi Gyula kalauzt, a ki a Budapest felé haladó gyorsvonaton az utasoktól felvett pótfizetéseket hamisított bárczákkal nyugtatta s így régóta tetemes összeggel károsította meg a kincstárt. — **Öngyilkos honvéd.** Sátoralja-Ujhelyben nagy föltűnést és részvételet keltett Matuska Sándor egy sárospataki földbirtokos honvéd önkéntes fiának öngyilkossága. Az öngyilkos ifju október 1-én vonult be tényleges szolgálatra s e hó 5-én a laktanyában föbbe lőtte magát. Hogy mi kergette a halálba, azt a hadtörvényszéki vizsgálat fogja kideríteni.

A gazdaközönség hasznosan cselekszik, ha mag-szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak olyan óriási forgalmu czégeknek, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világ-czégnek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

Felhívjuk olvasóink figyelmét Schönbeck Imre által mai számunkban hirdetett mirenymentes kénlapjaira. Különösen szükséges ez évben az új borokat az átfejtéskor kellőképen kénezeni, mert a szüretkor uralgott szőlőrothadástól azok penész gombákkal lettek metelyezve, mitől megtörnek, barnulnak és rossz ízűvé válnak, ha nem lesznek kellőképen kénezeve, míg ha a mirenymentes kénlapokkal átkénezik, hamarabb megtisztulnak és eltartatókká lesznek.

Az Anker-Pain-Expeller valóságos népszerű háziszerré vált, amely sok családnál több mint 27 év óta mindig készletben tartatik. Hátfájás, csipő fájdalmak, főfájás, esuz, rheuma stb.-nél az Anker-Pain-Expeller-rel való bedörzsölések csillapítják a fájdalmat és ragályos betegségeknek, mint a cholera és hányás-inger, az alsó test bedörzsölése mindig jótékonyan hat. Ezen kiváló háziszser bedörzsölésre sikeresen használtatik influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt árban a legtöbb gyógyszerár készletben tartja, de vétel alkalmával mindig világosan „Richter-féle Anker-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Anker-Liniment”-et kérjünk és figyeljünk a „horgony” védjegyre.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A boronák és a boronálás.

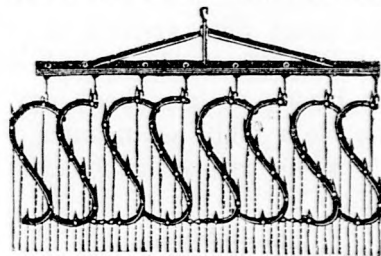
Minden gazda tudja, hogy csak egyedül az ekével még a legjobb szántás mellett sem lehet a földet egészen jól megmunkálni. Nem lehet pedig azért, mert az eke a földet csak felhasogatja, felforgatja, de nem aprózza el, vagyis az eke után mindig hantos s göröngyös marad a föld. Már pedig az ilyen hantos, göröngyös földbe először is nem ajánlatos vetni, mert a vetőmag a göröngyökről leperreg, legurul a mélyebb helyekre s így a göröngyök közt levő gödrökbe összegyülemlik, miért is a vetés nem lehet egyenletes. Másodszor a göröngyös földben nehezebben kel a vetés, mert a mag a gödrökben elül, s mélyen kerül a föld alá. Harmadszor pedig nehéz az aratás az ily földön, mert a göröngyös talajon a kaszával nehéz munka esik. Szóval a göröngyös föld a veteményre sehogys sem jó s csak egy esetben szabad, sőt kell a szántást göröngyösen hagyni, s ez az őszi szántásnál van, mikor a göröngyöket a téli fagy tavaszig jól átjárja. Minden más esetben szántás után a földet el kell aprózni s ezt az elaprózást a borona csinálja. A borona tehát az eke munkáját mintegy kiegészíti vagyis magyarul mondva: „A borona az eke mestere“.

Igen ám, csak hogy ma már annyiféle borona van, hogy a gazda alig tud rajtuk eligazodni. Minden gyárosnak vannak különleges szerkezetű boronái, melyek végeredményben, már tudniillik a munka végzésében bizony majdnem egyformák, a mi magában véve nem is volna olyan nagy baj, mert akár ettől a gyárostól veszem a boronát akár a másiktól, mindkettővel jó munkát végezhetek. De van ám e dolognak egy más oldala is, a mi a megfelelő borona kiválasztását megnehezíti, s ez az, hogy a boronát nemcsak a göröngyök elaprózására, hanem simításra meg a vetések megboronálására, azután a vetőmag aláboronálására, alátakarására is kell használni, a mely különféle munkára azon egy boronát használni nem igen lehet. Azonkívül még az is számításba veendő, hogy a föld sem egyforma. Az egyik gazda földje nehéz, agyagos, erős föld, a másik gazda földje könnyű, homokos gyenge föld, ismét a másiké se nehéz, se könnyű hanem amolyan közepkötött, homokos agyagkeverék. Így tehát ezekre a különféle földekre különféle borona is kell, mert a mely borona jó a nehéz földre, az nem jó a könnyű földre és megfordítva. Ezért az egyes viszonyoknak megfelelő borona kiválasztása sem könnyű feladat.

Aszerint, amint a borona a szántás után rögtörésre, vagy a vetés aláboronálására való, sulyra nézve is különböző és pedig az ugynevezett *szántó borona* nehezebb mint az ugynevezett *magtakaró borona*.

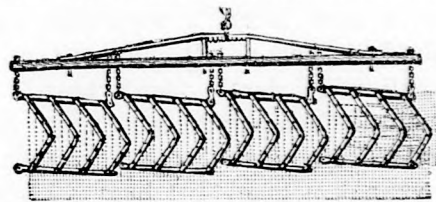
Azelőtt, éppen úgy mint az ekénél, a boronát csak fából készítették, még a borona fogai is fából voltak. Az ilyen faborona persze nem valami jó eszköz volt, mert először is a fogak hamar meglazultak a fában s azonkívül a borona egyes rudjai is nem valami nagyon tartós és erős szerkezetet képeztek. Azért most már az újabb boronákat teljesen vasból, sőt igen gyakran tiszta aczéلبől is készítik. Ezek a boronák erősek és sokkal tartósabbak mint a faboronák, de meg azonkívül egyenletesebben s így szebben is munkálják meg a földet.

A *szántó boronák* egyik legjobbika az ugynevezett Laacke (olvasd: Láke) féle szántóborona, melyet az 1. számú ábránkon mutatunk be. Ennek a szántó szerkezete áll az S alakra hajtott kovácsolt vasból készült kéttágu borona-gerezdekből, vagyis két

1. ábra. Laacke-féle szántó-borona.

ilyen S alakú vasrud össze van erősítve, s e kettő képez egy boronatagot vagy boronagerezdet és négy ilyen gerezd van a hátsó végénél rövid láncszal összekapcsolva. Ez pedig azért van így, hogy a borona jobban hozzáalkalmazkodhassék a föld egyenetlenségeihez. Mert csak az a borona dolgozik jól, a melyik több lazán összekötött tagból áll, hogy így azok szabadon mozoghassanak aszerint, amint a göröngyök kisebbek vagy nagyobbak. Elöl minden egyes vasrud külön van hozzáakasztva egy közös hámfához, a melybe a jószágot befogják. Az S alakú vasrudakon — az ugynevezett boronagerendákon — a boronafogak úgy vannak elhelyezve, hogy mind-egyik boronafog külön barázdát húz, még pedig

2. ábra. Duplex nevű borona széles fogásra szerelve.

ezen a boronán összesen 48 barázdát. A fogak, melyek szintén kovácsolt vasból vannak és 17 centiméter hosszúak s úgy vannak felerősítve, hogy könnyen levehetőek a mikor élesíteni kell őket. Ez a borona 2 méter és 20 centiméter széles, sulya hámfával együtt 65 kiló, az ára 38 forint. Kapható Kühne Ede gépgyárában Mosonban.

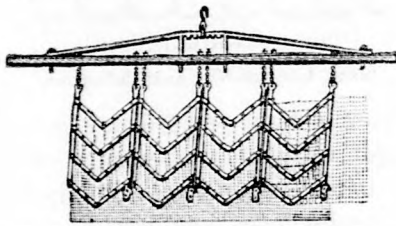
Ilyen borona kell a közepérs földre az eke után. A keményebb, erősebb földre ugyanilyen alakú, csak hogy nehezebb, a könnyebb földre pedig könnyebb borona szükséges.

Ha a gazda ilyen boronát venni akar, akkor meg

kell írnia a gyárosnak, hogy milyen a földje, erős vagy könnyű, mert az erős földhöz nehezebbet kap mint a könnyű földhöz. Mindegyik fajtából lehet olyat kapni, melyet egy ló is elhuz s vele naponként jó munka mellett 8—10 holdat be lehet boronálni.

De hát a milyen szükséges a szántás megboronálása, éppen olyan hasznos és nyereséges a vetések megboronálása is. Azt mindenki tudja, hogy a kukoricza, krumpli, répa meg a szőlő akkor terem legjobban, ha jól megkapálják. Ugyanez áll a gabonáról is. Csakhogy a gabonát rendszerint nem szokás megkapálni s azért azt másképpen végezik el és pedig a boronával. Ha könnyű boronával végig boronáljuk a vetést, akkor az éppen annyi, mintha megkapáltuk volna. Különösen nagyon hasznos ez az őszi gabonáknál, melyeket télen át a hó megnyomott.

Igen sokan azért nem szeretik a vetést megboronálni, mert attól félnek, hogy a borona kitépi a gabonát. Hát bizony az igaz, hogy egy pár tövet feltép a borona, de a többi aztán annál jobban nő, úgy hogy az a kevés kitépett gabona huszszorosan

3. ábra. Duplex nevű borona keskeny fogásra felszerelve.

is megtérül. Azonkívül a jó borona nem is tép ki sokat, különösen ha jó időben boronálunk, mikor már megszikkadt a föld. Csak arra kell ügyelni, hogy a borona gyorsan járjon, tehát lóval kell az ilyen boronát huzatni, nem pedig ökörrrel. S végül mindenki tartsa meg azt a közmondást, hogy: „A boronáló ember ne nézzen hátra” azaz ne törődjön vele, ha megkuszálja a vetést. Rövid idő múlva kétszer olyan szép lesz az, mint volt.

A vetési boronák közül a legjobbak egyike a mellékelt ábrákon bemutatott ugynevezett Duplex borona. Ez áll négy darab vasból készült boronakeretből, melyek mindegyikében négy darab V alakra hajtott vékony vasrud van megerősítve. Ezen vasrudakba vannak a gömbölyű hegyes könnyű vasfogak beerősítve. A kereteket a keskenyebb vagy szélesebb oldaluknál fogva lehet a közös hámfára akasztani. Ha a szélesebb végüknél akasztják a hámfára akkor 84 szélesebb barázdát huz, ha pedig a keskenyebb oldalra akasztják, akkor 84 keskenyebb barázdát huz a borona. Mivel ez a borona nagyon könnyű, összesen csak 42 kiló nehéz, egy ló is elhuzza, ára pedig Kühne Ede gépgyárosnál Mosonban 32 forint. A vetést ezzel a boronával legjobban lehet megboronálni, még pedig mivel 3 méter széles, naponként egy lóval 10—12 holdat is bemunkálhatunk.

I. S. P.

Tél idején.

Hogy mennyi idő szalad el tőlünk haszonvétele nélkül, mily sok munkaerő hever tétlenül, azt, aki megakarja tudni, nézzen csak be egy kisbirtokos ember házához tél idején. Igazán a semmittevés, alvással, haszontalan fecsegéssel töltik el sokszor az egész napot. Bezárta a természet a kebelét, a szántásvetés ideje elmúlt, a kigazda is bezárta a munkaeszközét a kamrába s most fogyasztja a készlet, amint többen ménteségül szokták mondani: „gyűjtik a tavaszra az erőt.”

En nem hiszem, hogy legyen egyetlen egy józan értelmű mezőgazda, ki helyben hagyná ezt a tétlenséget a november hónaptól márczius hónapig való lézengést. Nézzük csak, hogy is folyik egy kisbirtokos háztartása.

Fölkelnek jókor reggel. Az öregebbek kihúzzák a világosig az alvást, a fiatalabbja az istálló, disznóól és baromfi között végzi a teendőit. A gazdasszony pedig elkezd készíteni az ételt s reggel 7 órakor hozzáülnek az evéshez. Früstök után az öregebbek néha elnéznek a templomba, a fiatalabbja pedig tesz-vesz valamit, aztán mennek látogatóba. A férfiak pipázgatnak, a nőféle varr, köt, mos, vasal, egy szóval valami fölösleges munkával elfogyasztják az időt. Estefelé, a mint az állatok körül elvégezik a dolgot, ismét asztalhoz ülnek és evés végeztével újból kezdődik az alvás. Ezekből láthatjuk, hogy beszélgetés és evés a fő napirend a tél idején. Legyen tisztelet a kevés kivételnek. Hogy ez a munkátlanság káros befolyású mind anyagilag, mind erkölcsileg, tagadni nem lehet.

Tegyük hát róla. A téli időre is szerezzünk hasznos dolgot, mely míg egyrészt kellemes időtöltést ad, egyszersmind hasznot is nyújt, ha többet nem, annyit ad, a mennyibe az élelmezés kerül. És ez fontos dolog egy rendezett és boldogulni akaró háztartásban.

Ha benézünk a háziipar világába, mennyi kedves foglalkozásra találunk ott alkalmat. A nők részére a fonás, szövés, virágcsinálás, ruhavarrás és még sok más. A férfiak részére a faragás, kosárfonás, kézimunkaeszköz-készítés s tudja ég, még mit nem nyújt a szükség.

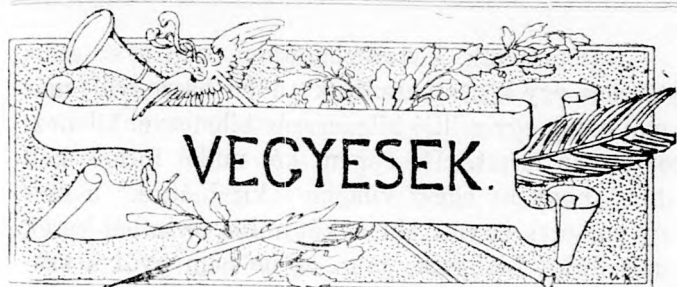
És egy részét az időnek az olvasásra kell fordítani.

A család minden fehérruhának valót úgy vesz, ruhát mással varrat, esecse-becséket vásárol és erre mind a készpénzt adják ki. Ugyan melyik gazdember győzné mindezt? A férfiak is a gazdasághoz szükséges faeszközöket, túske boronákat, a sokféle vessző- és szalmakosarakat mind úgy veszik a vásáron, sok pénz kell erre, nem lehet csodálni, ha sokszor beáll a pénzszerzés.

Olvasással meg épen nem foglalkoznak, különösen saját szakmájukból való olvasmányoktól irtóznak, így a tudomány vívmányába sem a termelésnél, sem a talajmivelésnél, egyszóval az okszerű gazdaság áldásában nem részesülnek. Pedig bizony az ész köszörülve az olvasás által, sokban segíthetné a gazdát.

Most a tél elején vagyunk, ezért hangoztatjuk idejekorán, hogy tétlenül ne heverjen a családnak egy tagja sem, hanem alkalomszerűen foglalkoztassunk minden kezét.

Találjunk munkát, mely haszonnal jár. De hogy erre rászánjuk magunkat, szükséges, hogy a gabona-termelés mellett a kertészet minden ágát szorgalommal üze a kisbirtokos, akkor a tél is hasznosan telik el, mert sok oly munka vár reánk a kertészetnél, amit télen kell elvégezni. Vasadi Balogh Lajos.

A lokomobil- és gőzcséplőkezelők tanfolyama az állami ipariskolánál jövő január 2-án nyílik meg s április 10 ig tart. E tanfolyamon a gőzmozdony (lokomobil) és a különböző eséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulókul felvétetnek a tizenhétéves életévüket betöltött, írni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, továbbá gazdatisztek, birtokosok, géptulajdonosok. A belépők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezenkívül, ha munkában állanak, a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, ha nem állanak munkában munkakönyvüket tartoznak benyújtani. A tandíj 5 forint, amit előzetesen, a beiratkozás alkalmával kell lefizetni. A beiratások ez évi december 15 től január 2 ig tartatnak az intézet helyiségében (Budapest, VIII. kerület, Népszínház-utca 8. szám). Vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is beiratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2 ig nem szükséges személyesen megjelenni az intézetben.

A tejet nehezen leadó tehenekkel való bánásmód. Sokszor megtörténik, hogy egyik-másik tehen nem akarja tejét leadni; ez legtöbbször akkor tapasztalható, amikor a tehen szoptat, vagy mikor borja éppen elválasztott, végre még akkor is, ha idegen ember feji s idegen, meg nem szokott helyen áll az állat. Hogy ilyenkor a tej leadására bírjuk az állatot, megpróbálhatjuk a következőket: Szoptassuk a tőgy bimbóit borjuval, távolítsuk el aztán a borjut lehetőleg úgy, hogy a tehen észre ne vegye s fejük az állatot lehetőleg úgy, hogy az a fejő embert ne lássa. Ajánlatos továbbá fejés előtt az állat tőgyét ismételten langyos vízzel megmosogatni, azután pedig a tőgyét olyformán nyomogatni és döfögetni, amint azt a borju szokta s erre megfejni a tehenet. Célyszerű továbbá az állat elébe valamely jó oly takarmányt tenni, melyet az az utolsó időben nem kapott. Meg lehet próbálni azt is, hogy más helyre, vagy éppen más istállóba állítjuk a tehenet, s ha az ajánlott módok igénybe vétele dacára a tehen nem adja le tejét, akkor fejőcsővel kell a tejet a tőgyből lebocsájtanunk.

Füstölt sonka eltartása. Füstölt sonkát hat-hét évig is eltarthatunk, anélkül, hogy kiszáradna és ízét elvesztené, ha a következő módszert használjuk. Száraz, illatos szénát ujjhosszuságra vágunk össze és töltünk meg ezzel egy új pamutzsákot. A sonkát olyformán tesszük a zsákba, hogy minden oldalról szénával legyen övezve. A zsákot összekötjük és felakasztjuk száraz helyre. Ilyen formán öt-hat évig lehet eltartani a sonkát; nem szárad ki és nem veszti el az ízét.

MULATTATÓ.

A hazának.

*Nem tudom én a hazának
Drágább kincsét melyik adott:
A gazdag, ki vagyont vesztett?
Vagy a szegény, aki halott?*

*Nem tudom én melyik drágább,
— Mindkettőt a haza kérte —
A gazdag kincseit adta!
A szegény? — az meghalt érte!*

Péterfi Tamás.

A szocziálisták.

Irta: Buday Barnabás.

„Kedves barátaim! Nézzetek meg: göromba kabát van rajtam, mint rajtatok, a kezem durva lett a munkától, mint a tietek, ott huzom az igát, ahol ti. Hanem én nem szégyenlem a kérges tenyeremet, mert a munkától lett olyan, a munka pedig becsület. Aki nem dolgozik, az nem becsületes. Hát hogy van az mégis, hogy a becsületet nem a munka után osztogatják. Hát van-e abban igazság, hogy ilyen magamfajta embernek, aki egész életén nehéz dologban töri magát, mint a barom, kisebb legyen az embersége, mint annak, aki reggeltől estig csak a legyet zavarja az orráról. Más ember az, mint én? Több joga van neki az élethez, mint nekem? Teremtett az Isten urat meg parasztot? Nem! Az Isten csak egyféle embert teremtett. Boldog, megelégedett embert. Gondoskodott annyi földi jóról, hogy azzal az egész emberiség bőven megérhetné. Osztanánk csak fel e világi jókat s minden ember gond nélkül élne, ha félannyit dolgoznék is, mint ma. Nem lenne éhínség, nyomor, koldulás.

Hanem hát az egyik ember nem oda tartja magát, ahova a másik. Czipra palota kell neki, fényes ruházat, szolgasereg, eszem-izom, lustálkodás kell neki. Egyik ember lefoglal magának annyi vagyont, amivel ezer más megérné. Cziprálkodik, négyes fogaton parádéz, megköveteli, hogy kalapot emeljenek előtte s az ilyen magamfajta ágrulszakadtra azt mondja, hogy te kutya! És ezalatt ezer más ember töri magát nehéz dologban, hogy az urnak meglegyen a finom kalácsa, a meleg ruhája, a fényes palotája, és az az ezer ember czondra ujjasban jár s fekete kenyeret eszik. Van-e abban igazság, ha él az az irgalmas Isten!?

Ho hó urak, nem addig a! Tudunk mi is fordítani a dolog sorján. Ha te így, mi is úgy. Ha te kalácsot eszel, akkor kalácsot akarunk enni mi is; ha mi dolgozunk, akkor dolgozzál te is; aki mit megkeres a két keze becsületes munkájával, az legyen

az övé. Osztózzunk a munkában s osztózzunk a jólétben egyformán. Ez a mi regulánk, kedves barátaim, ez a szociálizmus.“

Ilyen beszéd hangzott el egy szük, rekedt levegőjű koresmahelyiségben. Valami 20—25 ember tolongott az ivó körül; legtöbbször már keresztbe állottak a szemei a pálinkától, amit szorgalmasan töltögettek a garatra.

A gyülekezethez nagyobb része ismert dologkerülő emberekből került ki, de voltak itt érdemes gazdaemberek s kisiparosok is, akiknek szívébe egy vagy más ok miatt elégedetlenség fészkelődött be.

Maga a szónok szurtos, torzonborz alak volt, vérerekkel átszőtt, apró szemekkel, akit ezen a környéken sohasem láttak ezelőtt, hanem annyi bizonyos, hogy remekül tudott beszélni.

„Le az urakkal!“ kiáltott közbe egy rekedt hang.

„Osztózzunk meg az urak vagyonán. Éljen a szócsiz — esizma . . . vagy mi, üsse meg a guta a fura nevét.“

Még a jámbor Márton gazda is felmordult.

„Nincs igazság no. Rendes ember vagyok, senkinek rosszat nem teszek, hajnaltól naplementig nem pihen a két kezem s a minap mégis elexokválták az üszömet adóba. Adóba! Hát ha a jó Isten nekem nem adott, miből adjak én!? Boldogabb az a hatalmas állam, aki milliókat rak ide meg oda, azzal, ha a szegény embernek kiveszi a kenyeret a szájából?“

Erre a szónok ismét felvette a beszédet.

„Lám kedves barátaim. Ugy-e rosszul esik a szegény embernek, ha kihúzzák a feje alul a takarót. Keserves érzés, mikor a szegény ember felesége beteg, apró eselédjei enni kérnek, aztán nincs orvosságra való, de még a kenyérből sem telik a mindennapi karély. Pedig ő döntötte a rendet egész hosszú nyáron keresztül; a szegény ember arat, csak hogy az élet az urak magtárját tölti meg. Rendben van ez? Hanem azért mi csak panaszkodunk. Hej, pedig ha összeállanánk, akik vagyunk mind, az a sok millió ember, hogy „urak, a mai naptól kezdve, ami az enyém, az a tied s ami a tied, az az enyém,“ itt az idő, osztózzunk . . .“*)

„Hát álljunk össze“ kiabálták egyszerre hatan is.

„Osztózzunk!“

„Nem lehet az.“

„Már miért ne lehetne? Ha mi akarjuk.“

*) A szociálizmus tanában nincs benne a vagyonközösség; de azok a veszedelmes álpróféták, akik a népet a szociálizmus ígéje alatt aljas czélekből bujtogatják, rendesen azzal izgatnak, hogy most egyik ember azért nyomorog, mert a másik dúslakodik a javakban, míg ha a vagyon helyesebben lenne megosztva, rögtön helyreállana az igazság. Oda vezet tehát az ő okoskodásuk, hogy az, akinek semmije sincsen, osztózzék azzal, akinek sokja van. Világos, hogy ez a hibás felfogás csak a dologtalan, renyhe embereknek javára válik, míg a törekvő, tisztességes elemek vagyon- és személyi biztonságát veszélyezteti. Ezt a ferde okoskodást, mely a fosztogatáshoz és rabláshoz vezet, minden józanul gondolkodó ember megvetéssel utasítja el.

„Hát tudjátok, kedves barátaim, van a szociálizmusnak egy közös kasszájuk; abba összegyűlt már a mai napig egy millió kilencszáz kilencvenkilenc ezer ötszáz forint. De éppen két millió forint kell ahhoz, hogy az egész világon „kicsináljuk“ a szegény emberek ügyét. Ma a két millió forintból kerek ötszáz forint hiányzik, míg ez be nem gyűl a szociálizmus kasszájába, addig egy követ sem mozdíthatunk meg. Ez a bökkenője van a dolognak.“

„Eh mit!“ kiáltott fel Pál mester, egy érdemes esizmadia, akit a pálinka már egészen feltűzelt. — „Ha már annyi sok százezer forint együtt van, ne akadjunk fenn azon a rongyos ötszáz forinton. Egy embernek sok pénz ugyan, de ha Péter is, Pál is, kivágja a rezet, csak összekerül valahogy. Ehun ni az én részem.“

Ezzel egy tizest vágott ki az asztalra. Keresgélni kezdtek a többiek is a lajbizsebben, meg hol. A szónok farkastekintettel leste mint kászolódnak elő a polgártársak nehezen megkuporgatott garasokkal.

E pillanatban kinyílt a koresma ajtaja s egy uri ember lépett be rajta. Ez volt Ambrus Zoltán, a falu földesura, aki neszét vette a falubeliek titkos tanácskozásának s most meg akarta tudni, hogy merről fú a szél.

„Miről tanakodnak kentek?“ szólalt meg s vékony pálcáját végig fektette maga előtt az asztalon.

A földesur belépésére néhányan önkénytelenül lekapták a kalapjukat.

Geszteny Pista, egy hetyke siheder, pipáját agyara között tartva, nagy bátran odalépett a földesur mellé s megfelelt, csak úgy a csutora mellől vágva ki a szót.

„Hát azon tanakodtunk, hogy mától kezdve nem lesz ur meg paraszt, hanem ezokiálizta (értsd: szociálizta) s dolgozni fog az ur is, a vagyonon pedig megosztózzunk. Ugy ám!“

„Ejnye édes fiam — felelt szelid hangon az öreg ur — be felvitte Isten a dolgod, mióta kijártam a sorodat a katonaságnál. Hanem ha terhedre nem esik, ne ütnéd ki a szememet ezzel a pipával, ámbár lehet, hogy megérdemlem tőled, kedves fiam.“

A legény szégyenkezve fordult el s egy szava sem volt azután, de Pál mester, a esizmadia nagy hangon beszélni kezdett.

„Pipa ide, pipa oda, nem arról van a beszéd. Hanem hogy egyformán osztózzunk a dologban is, a jószágban is. Akinek sok van, az osztózni fog azzal, akinek semmije sincs. Ez lesz ezután a regula.“

„Minek utána ezéllirányos, hogy ne exekválják el az ember jószágát meg mijét“, magyarázgatta Márton gazda.

„Hunczut az, aki ur!“ vágott bele egy rekedtes hang.

„Hát hisz igazuk van kenteknek — szolt Ambrus

Tudhatják, legénykoromban én is úgy állottam, mint a két tenyerem. Isten segedelmével eszem munkája után kerestem a mim van. A kend apja — Pál mester — az időben a legvagyonosabb gazdája volt a falunak. Az meg elitta, eltékozolta a vagyonát. Kend már az én udvaromban cseperedett fel azzá, ami. Hát most már milyen jó volna, ha az, aki eltékozolta a földjét, megosztogna azzal, aki szorgalmával megkészszerelte azt. Hiszen kentek nagyon okos emberek!”

Egyiknek másiknak szeget ütött a fejébe ez a beszéd, de a gyülekezet nagyobb része még jobban zsbongott

Az atyafiak örömteljes zugással fogadták az indítványt, csak az apró szemű népszónok nem volt meglegedve a fordulattal. Felugrott az az asztal tetejére s beszélni kezdett:

„A szocziálista nem enged, aki igazi szocziálista az ide jön hozzám. Mert mesebeszéd az, amit az ur beszél; mi mondjuk majd meg, hogy minek hogy kell lenni, csak azaz 500 frt bejőjön a közös kasszába.”

„Fügyülök a közös kasszára” — szólt Pál mester, zsebre gyürve a tíz forintosát, — „mikor a nélkül is a jussomba jutok.”

„No akkor nem is igaz lelkű szocziálista kend. Én mondom azt, Krampulusz Jónás!”

Vaddisznó-vadászat.

„Nem okoskodni akarunk mi, hanem osztozni. Hiába esürjük esavarjuk a dolgot, addig, míg az egyik koldus, a másik gazdag, nincs meg az igazság.”

„Jól van fiaim; osztozzunk. Magyarországon összesen mintegy 16 millió ember lakik, a termőföldünk pedig összesen 40 millió katasztrális hold. Számítsátok ki, hogy ebből osztozás esetén minden lélekre két és fél hold föld jutna szántóföld, legelő s erdő vegyesen. Én mindenkinek adok kétszer annyit, négy hold földet. Szántsa, vesse, birja mindenki békén a magáét. Mához egy évre azután leszámolunk. Ha akkor meg lesztek elégedve az új renddel, tiétek marad a föld, de ha csak egy is panaszt emel, úgy minden telek megint az én birtokomba kerül vissza.”

„Hát hiszen igazabb lelkű lehetsz, mint én, hanem én meg erősebb vagyok mint te, ennél fogva kilöklek, amilyen igaz, hogy Molnár Pálnak hívják” S megfogván a népszónok gallérját, tett amint mondá.

Nesze neked Krampulusz!

A föld feldarabolás pedig nyomban megtörtént.

*

Egy esztendő múlva ugyanazon helyen valamennyien összegyülnének az atyafiak, kíváncsian lesvén, hogy mi jót hoz megint maga után a leszámolás.

„Kedves atyámfiai! Kezdé meg a szót a földes ur. Mindnyájan emlékeztek reá, hogy ezelőtt egy esztendővel azt az igazságot fundáltátok ki magatok között, hogy egyformán kellene megosztani a

földi javakban, s akkor minden helyesen és regula szerint történék. Lőn, amint kívántátok. Mindenki megkapta azt, sőt még többet, amennyi jutna neki akkor, ha az egész Magyarországot feldarabolnánk egymás között. Egyformán, testvériesen osztoztatok. Hallani kívánom most, kinek hogy folyt azóta a sorja."

Erre elő állottak a szociálisták egyenként. Elmondta mindegyik, hogy áll a gazdaságával.

A Márton gazda szépen felesperedett. Utána látott a dolognak, hajnaltól napestig résen volt, a szerencse sem fordult el tőle s eképpen Isten jóvoltából megkészserezte a földesekéjét. Pál mester is elővette a jobbik eszét, buzgalommal törte magát egész éven át s nem is maradt el az áldás tőle. A tagoeskája be van állítva rendben s jövedelme után nemesak tisztességesen megélt, de egy tinócskát is szerzett. Hanem ám a Geszteny Pista foghegyről vette a munkát, helyett inkább a koresmát bujta s ha ma összeveti azt, ami rováson van az Áronnál, marad is nem is a fekvőségéből. A másíknak szerencséje nem volt, annak is megfoghatkozott a birtoka. A legtöbb semmivel sem volt gazdagabb, mint egy évvel ezelőtt; egy vagy más okból kámforrá vált kezei között a birtok. Így adták elő az ügyeiket apróra.

"Halljátok tehát most az én határozatomat, szólt azután a földesur. „Geszteny Pistának meg Czirpák Jankónak, ha jól számítanak egy garasuk sincs többé. Kenteknek ellenben Márton gazda s Pál mester megkészsereződött a vagyonuk. Lám ez nem igazság. Miért legyen egyik ember nagyobb ur, mint a másik, hiszen mindnyájan egyenlők vagyunk. Vegyük elő hát a kentek reguláját s osztozzunk. Kentek megosztják a vagyonukat azokkal, akiknek semmijük sem maradt s akkor ismét meglesz a szép egyenlőség."

"Helyes a beszéd" kurjantottak a tönkre mentek, hanem a szegény Molnár gazda majd elszédült erre a beszédre.

"Mit, hogy én, aki egész éven keresztül éjt-napot munkában töltöttem el, magamtól minden jó falatot megvontam, tenyeremet feltörttem, a verejtékkal szerzett garasokat élére raktam: most osszam meg becsületes szerzeményemet az ingyen élőkkel, dologkerülőkkel, koresmába járókkal. Hát akkor minek küzdöttem, én egy Istenem."

"Én meg a tinómat felezzem meg, akit úgy tápláltam nagy keservesen, mint az édes gyermekemet. Hol maradna akkor az igazság, tekintetes uram!? kesergett Pál mester.

"Hát tavaly hová tették kentek az igazságot, hiszen tavaly is csak az a világ volt a mi most, édes atyámfiai."

"Osztozzunk szaporán, így követeli a regula" óbégattak azok, akik nyakára hágtak a birtokuknak, míg a szorgalmas gazdák kétségbeesetten tördelték a kezeiket.

"De hisz mi lesz akkor a világból, sopánkodott

Márton gazda. Minek legyen iparkodó az ember, ha csak oda jut ki vele, a hova az ügyetlen, doiggtalan, tékozló?"

"Tehát nem vagytok megelégedve az új renddel?" kérdezte Ambrus Zoltán.

"De bizony meg vagyunk. Eljen a czokiállus." Kiabáltak a vagyontalanok.

"Dehogyan vagyunk tekintetes uram" nyöszörögtek Pál és társai.

"Ennek következtében a kikötéshez képest mai naptól kezdve mindenki elveszti jogát, a földjéhez. Mert ez volt a szerződésünkben kikötve arra az esetre, ha csak egy is elégedetlen lesz. Hanem én amit egyszer adtam, nem veszem vissza többé. Tartsa meg mindenki továbbra is békén szorgalma s iparkodása révén meggyarapodott vagyonkáját. Azonban tanuljátok meg ebből a leckéből, hogy nincs nagyobb lehetetlenség, minthogy egyenlővé tegyük az emberek sorsát. A vagyon az ügyesség, szorgalom s munka eredménye, míg a nyomornak oka az ügyetlenség, lustaság és dologkerülés. Ezeket a hibákat a földön semmiféle új rend kireperálni nem fogja."

"Dejszen, csak az az ötszáz forint begyűljön a kasszába, hetvenkedett Geszteny Pista, majd megmutatjuk mi, hogy mi az a czóki... szoci..."

Ideje sem volt a szó végét kimondani, mert Pál mester és társai egy szempillanat alatt megértvén egymást s átkarolván gyorsan mindenki a maga emberét, úgy kiakolbóliták Geszteny Pistáékat, hogy azoknak idejük sem maradt a tiltakozásra.

Nesze neked szociálistus!

Képiinkhöz.

Vaddisznó-vadászat. A tél beálltával megkezdődött a férfias s testedző sportok legszébbike: a vadászat. Az alföldi vidékeken még csak néhány hópehely után ismerjük a telet, de a felvidék zord fekvésű, fenyőerdőségekkal borított, a hórétet már nem olvaszthatja fel a napnak egy-egy bágyadt mosolygása. Vadászkiált hangja s ebek esaholása veri fel a rengeteget. E hangokba rövidesen a hajtók lármája szól bele s messzire hirdeti, hogy nagy vadak vannak a hajtásban. A vadászoknak izgatottságtól remeg a szívük. Nehány perez múlva két hatalmas vaddisznó tör ki: egy jól irányozott golyó és az egyik óriási állat hang nélkül terül el a hómezőn. Ezt az izgalmas jelenetet mutatja be szépen sikerült képünk.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Buk Ignácz urnak. Kizárólag gazdasági dolgokkal foglalkozó lap a „Köztelek” című köz- és mezőgazdasági szaklap, mely az országos magyar gazda-

sági egyesület hivatalos lapja. Előfizetési ára egy évre 10 forint. Hetenként kétszer jelenik meg.

K. J. Dunaszekeső. Erről még semmi bizonyosat sem lehet tudni; ezideig még nem történt intézkedés az életbeléptetés iránt.

Sz. A. Nem történhetik semmi néven nevezendő baja. Tessék egészen bátran közzétenni a szóltan forgó hirdetést. Az egyszeri közlés díja a F. U.-ban 1 frt. A pénz mindig előre küldendő be.

T. S. Vukovár. 1. Ne tessék azokból a részvényekből választani, mert könnyen elvesztheti pénzét. 2. Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye. 3. Nemes fajú emdeni ludakat és fajkaesákat beszerezhet Gyenes József tanító urnál Jász-Jákóhalmán. 4. V. B. L. ur lakik Gyuró, Fejérmegye.

Elgecs József urnak. A „Független Ujság“ német nyelven nem jelen meg s nem is fog megjelenni. Feltételezzük, hogy a ki a „Független Ujság“-ot járátja, az a mi édes anyanyelvünket beszéli, vagy legalább elsajátítani igyekszik azt.

Tarlósi Kálmán urnak. A dolgozatot megkaptuk. Majd ha időnk lesz esiszolni rajta, sorát ejtjük.

L. S. urnak. A szöveget sajnálatunkra nem közölhetjük.

Tatár Mihály urnak. Kérdése tárgyaltan, mert már az a határidő, amely a kiállítási sorsjegyek nyereményeinek kiváltására volt kitűzve, már régen lejárt.

H. S. Dém. Pénzügyőri állásért azon pénzügyigazgatóságokhoz kell folyamodni, melyhez a közsege tartozik. Személyesen is jelentkezhetsz. A „közönséges“ pénzügyőr napi zsoldja 80 kr., a ruházatról az állam gondoskodik. E jövedelmen kívül a bor, pálinka, dohány csempészésen rajtaértek bírságolásából egyharmadrész a pénzügyőré. A belépéskor kikötik, hogy fél- vagy egy évig köteles szolgálni.

Kovács István urnak. Szíveskedjék megírni, hogy hányadik számtól maradt el lapunk küldése; az értesítés vétele után a hiányzó számokat azonnal megküldjük. — **Rajki János** urnak. Eddig Szentgyörgy várról egy előfizetőnk van. Fogadja szíves köszönetünket lapunk terjesztéseért. — **Lengyel János** urnak. A lapot mi pontosan küldjük, valószínűleg a postán lesz a hiba s ezért reklamációját áttettük a főpostához; a két számot elküldtük. — **Léderer Soma** urnak. Nagyon köszönjük a beküldött cimeket. Mutatványszámot az illetőknek küldöttünk. — **Dobos Dániel** urnak. Emdeni-toulousei keresztelésű gunárok kaphatók Gyenes József tanító urnál Jász-Jákóhalmán. — **Balog József** urnak. Mi Önnek nem küldhetünk divatlapot; szíveskedjék e miatt egyik divatlap-kiadóhivatalához (Budapest, Rökk Szilárd-utca 5) fordulni. Kérjük továbbá megírni, hogy hányadik szám maradt el, hogy azt elküldhessük. Az utolsó postát Somogy-Apátira változtattuk meg a czim-szalagon. — **K. M.** A beküldött hirdetés egyszeri beiktatása 1 frtba kerül. A hirdetési díjak előre fizetendők.

Többeknek. A tér szüke miatt csak lapunk legközelebbi számában adunk választ.

Budapesti placzi áruk.

Budapest, december hó 12-én.

Gabona. (Áruk métermázsánként értendő.) Buza 79—81 kg. tiszavidéki 8.30 frttól 8.40 frtig, pestvidéki 8.25 frttól 8.40 frtig, fehérmegyei 8.25 frttól 8.40 frtig, bácskai 8.35 frttól 8.50 frtig, bányási 8.20 frttól 8.40 frtig,

Rozs 70—72 kg. 6.65 frttól 6.75 frtig.
Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 4.00 forinttól 4.35 frtig, égetni való 62—64 kg. 5.10 frttól 5.90 frtig, sörfőzdei 64—66 kg. 6.50 frttól 8.00 frtig.
Zab 39—41 kg. 5.70 frttól 6.20 frtig.
Tengeri 78—82 kg. 4.00 frttól 4.10 frtig.
Liszt ára 100 kgként.

Sz.: 0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.
14.00 13.40 12.60 12.30 11.80 11.50 10.90 9.00 6.00.
Buzakorpa, finom 3.50—5.10, durva 3.60—5.00 frt. zsákkal együtt.

Egyéb magvak: vörös lóhere: 38—45 frt; luczerna 35—40 frt; mezei komócsin 26—28 frt; mák 23.00—26 frt; bab fehér nagyszemű 7.25—7.75 frt, — törpe 8.00—8.75 frt, tarka 6.—6.70 frt; lencse 8—15 frt, borsó 8.50—9.50 frt. Köles 5.30—5.60 forint, Kendermag 8.00—9.00 frt. Repeze: 10.50—12.00.

Marhavasár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ökörért 360—380 frtig; középminőségűért 250—335 frtig, gyenge minőségűért 170 frtig; hizott magyar ökörért mm.-ként élősúlyban 28—33 frtig, hizott tarka ökörért 28—33. frtig. Fejős tehén, magyar fajta 88—90 frtig, tarka 70—140 frtig darabonként. Élő borjú 1 kgr., élősúlyért fizetnek minőség szerint 34—43 krt. Vágott borjú 1 kgr. hussúlyért fizetnek 52—60 kr.

Juhvásár: hizalt ürü páronként 14.00—16.00 frt, feljavított juh 11.00—12.00 frt, kiverő juh 8.50—10.00 frt, kecske 8—12 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgrkint élősúlyban, 40% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 320—380 kilogr. nehéz sertésért 54—55¹/₂ kr. vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 52—53¹/₂ kr.

Baromfivásár. Lud páronként 3.30—5.50 krig, kacsa 1.80—2.80 krig, tyúk 1.00—1.30 krig, csirke 60—1.00 krajezárig, kappan 1.60—2.00 pulyka 3.00—4.50 krig,

Takarmányvásár. Réti széna 2.30—3.00 frt, muhar 2.00—2.70 frt, zsupszalma 1.60—1.80 frt, alomszalma 1.20—1.30 frt.

Vegyesek. Tojás forintonként 32—35 darab. Szalonna 45—48 kr. Vaj Ia. 80—160 kr., IIa. 70—120 kr. Olvasztott vaj 60—100 kr. Méz sárga csurgatott 32—33 kr. Viaszk 1.50—1.54 kr. burgonya sárga 1.60, rózsa 1.20, közönséges 50—60 kr. paprika 20—45 frtig, hüvelyes paprika 26 frt métermázsánként.

Mütrágyák. Thomas-salak 18—20% 3.70—4.10 frt. Kálitrágya 20—22% 2.75—3.40 frt. Vasgálicz Ia. 3.40—3.75 frt, Vasgálicz IIa. 2.75—3.25 frt. Rézgalicz 24.—25.— frt. (100 krgként Budapesten.)

Első magyar gazdasági gépgyár

• részvény-társulat •

GŐZCSEPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel
és szakbavágo felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk
fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágo-
sító választ.

C Z I M:

ELSŐ MAGY. GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPESTEN.

Czlmre ügyelni tessék.

Ekegyártásra
külön szakosztály

Különlétesek borítású gépekben.

ORSZAGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET
BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Sztáray István gróf, Teleki Sándor gróf.
Vezérigazgató: Szönyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fe a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltőbbek.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapestben**, (József-körút 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek**.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzintézetnem mondhat fel. Csekély kamattal tüke is törlesztetik. Lebonyolítás 14 nap alatt.

Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak a telekkönyvi kivonat, kataszterív. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Cím:

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.

Budapest, Váci-körút 39. sz.
Legnagyobb Ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedül, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

Legszebb karácsonyi ajándék

gyermeknek számára.

PÜNKÖSDI RÓZSÁK

Írta:

PÓSA BÁCSI.

Ára 2 forint.

Előfizetőink 1 forint kedvezményes áron rendelhetik meg kiadó-hivatalunkban.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STOWASSER J.

hangszergyáros, csász. és kir. udvari és hadsereg szállító

BUDAPEST, II. ker. Lánchíd-utca 5.

Ajánlja saját gyártmányú fuvó-, vonó- és ütőhangszereit és azok alkatrészeit valamint kitűnő hangu czimbalmait.

Közégségi és tüzeltői zenekarok felszereléséhez szükséges fuvóhangszerek a legjutányosabb árban és legelőnyösebb feltételek mellett szállítanak. **Mindennemű hangszerek javítása a legelőnyösebb ár mellett eszközöltetnek. Régi hangszerek becsesítetnek.** Erős orgonahangú harmonikákból külön árjegyzék kérendő.

Iskola hegedűk 3frtól felfelé.

Közégségi dobok

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete

178

december hó 14-ikén kezd meg működését a

vámháztéri központi vásárcsarnokban,

a hol közvetlenül a termelő gazdák által beküldött élelmi cikkeket fogja ugy nyilvános árverésen, mint szabadkézből is naponta elárusítani.

Éladásra kerülnek:

husneműek (marha-, borjú-, disznó-, juh-, bárányhús, malaczkok, mindenféle vad, baromfi, halak stb.) Tej, tejszín, tejföl, sajt, vaj, túró, tojás, méz, lúdes disznózsír, szalonna, mindenféle zöldség, mezei termények, gyümölcs, conservek, stb. stb.

Érdeklődőknek a szövetkezet (Budapest, központ vásárcsarnok) szívesen szolgál felvilágosítással levélben is.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

A szövetkezet célja: I. Olcsó közvetítés gazdas. felszerelési és fogyasztási cikkek beszerzésénél. II. Mezei gazd. termények legelőnyösebb értékesítése. III. Hítelnövelés a tagok részére.

Tűz és jég elleni biztosítások közvetítése.

Sürgőnyezim:

Mezőgazdák Budapest. Hivatalos óra 1-2-ig s 2-5-ig.

Áruraktár címe:

M. Á. V. ny. pályaudvar XX. sz. raktár.

Bizomány-osztály.

Hadseregellátás. Gabonaeladás. Erőtakarományok vétele. Fedezeti tőzsdéi kötések.

Áru-osztály.

Összes gazdasági cikkek a legkiválóbb minőségben. Műtrágyák. Építkezési anyagok. Gazdasági vasneműek.

Gyapju, hizott marha és sertés bizományi értékesítése.

Vetőmag-osztály.

Mindennemű vetőmagvak megvétele és eladása. Eredeti külföldi magvak. Heremagvak. bérrostálása.

Gazdasági géposztály.

M. kir. állam. gépgyára mezőgazdasági gépeinek szövetkezeti képviselősege. A „bergedorf Eisenwerk” tejjgazdasági gépgyár kizárólagos képviselősege.

Adrience Platt & Co. new-yorki kaszáló, marokrakó és kévelő gépeinek kizárólagos képviselősege.

V. Vermorel-féle Eclair-permetező kizárólagos képviselősege.

Csonka-Bánki-féle petroleum-motorok mezőgazd. képviselősege.

Mindennemű kipróbált szolid kivitelű gazdasági gép jutányos beszerzése.

Gazdasági géptelepek, malmok, takarmányos és tejes kamarák berendezése.

A szövetkezet alapszabályait s havonként kétszer megjelenő „Üzleti Értesítő”-jét bárkinek ingyen s bérmentve megküldi.

Egy magyar ember sem nélkülözheti
 a legolesóbb és legjobb magyar heti ujságot

FÜGGETLEN UJSÁG

politikai és mezőgazdasági képes hetilapot,

a „Magyar Gazdaszövetség”

népies közlönyét.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kigazdák, iparosok és magánzók
 egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják

a „FÜGGETLEN UJSÁG”-ot

a magyar nép igaz barátját.

Előfizetési ára: Egy évre 2 frt. Félévre 1 frt.

Politikai iránya a mezőgazdaság érdekeiért küzd, **gazdasági czikkei** a folytonos tökéletesedésre adnak utmutatást, **szépirodalmi közleményei** a szív nemesítésén, az elme szórakoztatásán kívül, a **valódi magyar nemzeti szellemnek és vallásos iránynak** istápolását és terjesztését tűzik ki feladatuknak.

a „FÜGGETLEN UJSÁG”-ot

a legelső magyar írók írják. **Szépirodalmi részének munkatársai:** Bársony István, Buday Barnabás, Lakatos Sándor, Móra István, Péterffy Tamás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Rera Dezső, Dr. Szilárd Ferencz. **Lapunk gazdasági részének munkatársai:** Baly Kálmán, urad. kasznár, dr. Bernát István, közgazdasági író, Cserhádi Sándor gazdasági akadémiai tanár, Hajdú István urad. kasznár, Hosszú Albert földmiv. isk. tanár, Hreblay Emil gazd. egyesületi titkár, Jesszenszky Pál a „Köztelek” t. szerkesztője, Kerpely Kálmán gazd. tanintézeti tanár, Löcherer Andor, közgazd. író, Monostori Károly állatorvosi akad. tanár, Praznovszky Ágost urad. kasznár, Rovara Frigyes urad. igazgató, Rubinek Gyula országos magyar gazd. egyes. titkár, K. Ruffy Pál uradalmi főtiszt, Sporzon Pál, gazd. tanint. tanár, Száhlender Gyula urad. építészeti intéző, Szalay János gazd. egyes. titkár, Szilassy Zoltán orsz. magy. gazd. egyes. titkár, Stankovics János gazd. tanint. tanár, Vasadi Balogh Lajos lelkész, közgazd. író, Wimmer Károly a „Borászati Lapok”, v. t. szerkesztője.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”

képeit a legelső magyar művészek készítik

Levélsekrényében minden kérdésre megkizhatóan és pontosan válaszol.

Előfizetőinek olesó biztosítást díjtalanul eszközöl az Országos Kölesönös Biztosító Szövetkezettel.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”

olesóságával (egész évre 2 frt, félévre 1 frt.) főleg a szerényebb viszonyuak igényeinek felet meg, de a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, (Budapest, Üllői-út 25. Köztelek) küldendők.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájda'omcsillapító bedörzsölésnek alkalmaztatik közvényenél, csúznál, tag-szaggatásnál és meghüleséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerháznál készlethben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utáztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Kitüntetve 16 kiállításon.

Schönbeck Imre

ESZTERGOMBAN.

Ajánlja saját készítményű, újonnan javított

mirenymentes hordóken-lapjait.

Ezen készletek használata által a borok nem kapnak kénbüzt (Einschlag-szagot) mint a régi kénlapok után, mi az egészségre igen ártalmas, fej- és gyomor-fájást okoz; sőt oly borok, melyek lefűtés után megtörnek, s rossz ízűvé válnak, is kigyógyíthatók; az egészséges borok pedig eltarthatóbbak és szállíthatóbbak lesznek. A ki egyszer ily fajta kénlapokat használt, nem vesz a mérőtartalmu, bűdös Einschlagból!

A „Borászati Lapok” 1883. évi 23. számában ezt írja: „Jó kénért legelőször a külföldre szorult ki legtöbb bortermelőnk, a honnét mindig drágábban kapta a kén, mint a melyen áron az kapható Schönbeck Imrénél Esztergomban; ajánljuk tehát olvasóink figyelmébe a mirenymentes készleteket annál is inkább, mert ezen kénnek tisztaságáról már magunknak is volt alkalmunk meggyőződni.”

A 0 és 1 minőségben üres hordókhöz, a 2 és 3-as egészséges borokhoz, a 4 és 5-ös megtörött, nyíltos, pángott, hordófaizú, sőt penészes hordókhöz is jó sikerrel használható.

A hordóken-lapok árai: 0 15 kr., 1-es 20 kr., 2-ös 40 kr., 3-as 50 kr., 4-es 60 kr., 5-ös 80 kr., 50 dkggrammos csomagonként.

Használati utasítás és minták ingyen!

Kizárólagos raktár

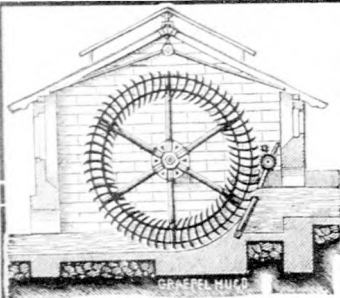
D' Appert-féle gyorsderítő pulverinből egy adag elég 250-300 liter zavaros borok 48 óra alatti derítésére, ára használati utasítással 25 kr., nagyobb vételnél árengedmény.

D' Appert-féle Oenotanninból oly borok javításához, melyek tartalomszegények és a végett könnyen megtörnek, 100 grammos doboz, használati utasítással, fehér borhoz 1 frt 20 kr., vörös borhoz 1 forint.

Francia borszesz,

finom, gyenge borok erősítésére 1 literes üveggel 1 frt 50 kr. Közönséges borok erősítésére Bougout 1 literes üveggel 1 frt.

Ismételadók kerestetnek.

Vizikerekek, turbinák, gőzgépek, gőzkazánok minden nagyságban őrlőmalmok és egyéb ipartelepek üzeméhez.

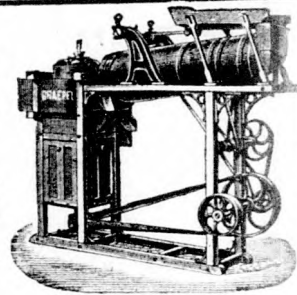
Őrlőmalmok, vámmalmok

berendezését és átalakítását a legjobb rendszer szerint elvállal

Graepel Hugó, gépgyáros

BUDAPEST, V. ker., Külső váczai-ut 46. szám.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelék.)

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-aukcziókra

melyek a jövő év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban fognak megtartatni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Csak 2 frt 60 kr!

Nickel rem. erős zsebóra, szépen díszített tokkal másodpercz mutatóval 2 frt 60 kr. nickel rem. zsebóra, zománcz-számlappal másodpercz mutatóval, minden 25-30 órában felhuzandó, kitérő szerkezetű 3 frt 20 kr., nickel rem. zsebóra, művészileg vésett tokkal, másodpercz mutatóval, legfinomabb 4 frt 10 kr. — Tula rem. zsebóra 5 frt. Mindez egyedül

KUN IMRE,

műrás- és ékszerésztől szereshető be

Budapest, Dob-utca 72.

Minden arany- és ezüstáru hallatlan olcsó áron, 5 pár nehéz ezüst evőeszköz 7 frt, 14 karátos aranygyűrűk 2 frt 40 és feljebb. Arany női rem.-óra 13 frt és feljebb. Ezüst rem. zsebóra 6 frt, kettős fedéllel 8 frt és feljebb. Arany gyermekfűlbevaló 1 frt 60 és feljebb. Ezüst lánczok 2 frt és feljebb. Ebresztő óra 2 frt. A nálam vásárolt áruk jóságáért és valódiságáért 10 évi írásbeli jótállást nyújtok. Javítások 2 évi jótállással. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.